

การเคลื่อนย้ายไม้ที่เคยอยู่ในสภาพเป็นสิ่งปลูกสร้างหรือเครื่องใช้

1. พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484

มาตรา 4 (4) “ไม้แปรรูป” หมายความว่า ไม้ที่ได้แปรรูปแล้ว และหมายความรวมถึง ไม้ที่อยู่ในสภาพพรางว่าเป็นสิ่งปลูกสร้าง หรืออยู่ในสภาพเป็นสิ่งปลูกสร้างอันไม่ชอบด้วยลักษณะสิ่งปลูกสร้างทั่วๆ ไป หรือที่ผิดปกติวิสัย หรืออยู่ในสภาพเป็นเครื่องใช้ที่ไม่ชอบด้วยลักษณะของเครื่องใช้ที่ใช้เป็นปกติในท้องถิ่นนั้น หรือที่ผิดปกติวิสัย

ไม้ที่อยู่ในสภาพเป็นสิ่งปลูกสร้างหรืออยู่ในสภาพเป็นเครื่องใช้ ทั้งนี้ตลอดเวลาที่อยู่ในสภาพเช่นนั้น รวมทั้งไม้ที่เคยอยู่ในสภาพดังกล่าว และผู้ครอบครองพิสูจน์ได้ว่า ได้เคยมีสภาพเช่นนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี สำหรับไม้อื่นที่ไม่ใช่ไม้สัก และห้าปีสำหรับไม้สัก มิให้ถือว่าเป็นไม้แปรรูป

มาตรา 39 ตรี ผู้ใดนำไม้สักที่เคยอยู่ในสภาพเป็นสิ่งปลูกสร้างหรือเคยอยู่ในสภาพเป็นเครื่องใช้ และพ้นจากสภาพเป็นสิ่งปลูกสร้างหรือเครื่องใช้มาแล้วกว่าห้าปี เคลื่อนย้ายออกนอกเขตจังหวัด ซึ่งเป็นที่ตั้งสิ่งปลูกสร้างหรือเป็นที่ประกอบเครื่องใช้นั้น ต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ แต่ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมป่าไม้กำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี ระเบียบดังกล่าวจะกำหนดเงื่อนไขให้ผู้รับอนุญาตปฏิบัติตามด้วยก็ได้

2. การนำไม้สักที่เคยอยู่ในสภาพเป็นสิ่งปลูกสร้างหรือเครื่องใช้มาแล้วกว่า 5 ปี เคลื่อนย้ายออกนอกเขตจังหวัด จะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ โดยการปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการนำไม้สักที่เคยอยู่ในสภาพเป็นสิ่งปลูกสร้างหรือเครื่องใช้มาแล้วกว่า 5 ปี เคลื่อนย้ายออกนอกเขตจังหวัด พ.ศ.2542 มีขั้นตอนสรุปได้ดังนี้

2.1 ผู้ใดประสงค์จะนำไม้สักที่เคยอยู่ในสภาพเป็นสิ่งปลูกสร้างหรือเคยอยู่ในสภาพเป็นเครื่องใช้มาแล้วกว่า 5 ปี เคลื่อนย้ายออกนอกเขตจังหวัดซึ่งเป็นที่ตั้งสิ่งปลูกสร้างหรือเป็นที่ประกอบเครื่องใช้นั้น ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ที่กองกรุงเทพมหานครให้ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ กรมป่าไม้ สำหรับท้องที่จังหวัดอื่นให้ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่แห่งอำเภอหรือ กิ่งอำเภอท้องที่ ซึ่งเป็นที่ตั้งสิ่งปลูกสร้างหรือเป็นที่ประกอบเครื่องใช้นั้น แล้วเสนอคำขอต่ออธิบดีกรมป่าไม้หรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี เพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการตรวจสอบและพิจารณาตามระเบียบ

2.2 ไม้สักที่จะอนุญาตให้เคลื่อนย้ายออกนอกเขตจังหวัดได้ จะต้องมียุทธศาสตร์และสภาพดังต่อไปนี้

(1) ต้องเป็นไม้ที่อยู่ในสภาพเป็นสิ่งปลูกสร้างหรืออยู่ในสภาพเป็นเครื่องใช้มาแล้วกว่า 5 ปี

(2) ต้องมิใช่ไม้ที่อยู่ในสภาพพรางว่าเป็นสิ่งปลูกสร้าง หรืออยู่ในสภาพเป็น

/สิ่งปลูกสร้าง...

สิ่งปลูกสร้างอันไม่ชอบด้วยลักษณะสิ่งปลูกสร้างทั่ว ๆ ไป หรือที่ผิดปกติวิสัยหรืออยู่ในสภาพเป็นเครื่องใช้ที่ไม่ชอบด้วยลักษณะของเครื่องใช้ที่เป็นปกติในท้องถิ่นหรือที่ผิดปกติวิสัย

(3) ต้องเป็นไม้ที่พื้นสภาพการเป็นไม้แปรรูปตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 มาตรา 4 (4) แล้ว

(4) ในกรณีเป็นสิ่งปลูกสร้างจะต้องปลูกสร้างในที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์ สิทธิครอบครอง หรือสิทธิใช้ประโยชน์ในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมาย

2.3 ให้คณะกรรมการตรวจสอบลักษณะและสภาพของสิ่งปลูกสร้างหรือเครื่องใช้ที่ขอรื้อถอนพร้อมภาพถ่ายสิ่งปลูกสร้างหรือเครื่องใช้นั้นทุกด้าน แล้วให้ส่งคำขอ ผลการตรวจสอบ พร้อมภาพถ่าย และหากมีความเห็นว่าสมควรให้ผู้ขอทำการเคลื่อนย้ายสิ่งปลูกสร้างหรือเครื่องใช้ ให้เสนออธิบดีกรมป่าไม้หรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี สั่งให้ทำการรื้อถอน แล้วแจ้งให้ผู้ขอทำการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือเครื่องใช้นั้นได้

2.4 เมื่อคณะกรรมการได้รับแจ้งจากผู้ขอว่าได้รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือเครื่องใช้แล้ว ให้ตรวจสอบไม้ที่รื้อถอนนั้น แล้วจัดทำบัญชีรายการแสดงชนิด จำนวน ขนาด ปริมาตร พร้อมกับให้ประทับตราประจำตัวของเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ซึ่งเป็นคณะกรรมการไว้ที่ไม้ทุกท่อน แผ่น ชัน หากไม่สามารถประทับตราได้เพราะเหตุใด ให้หมายเหตุไว้ในบัญชีรายการไม้ด้วย และให้คณะกรรมการกับผู้อยู่ลงลายมือชื่อกำกับบัญชีรายการไม้นั้นไว้ทุกแผ่น แล้วเสนออธิบดีกรมป่าไม้หรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี เพื่อออกใบอนุญาตให้เคลื่อนย้ายต่อไป

2.5 เมื่อออกใบอนุญาตให้เคลื่อนย้ายแล้ว ให้แจ้งอำเภอหรือกิ่งอำเภอปลายทางทราบสำหรับในท้องที่กรุงเทพมหานครให้แจ้งกรมป่าไม้ ให้กำหนดอายุใบอนุญาตตามความจำเป็นพอที่จะนำไปเคลื่อนย้ายไปถึงสถานที่ปลายทางได้ แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต และในการระบุนวันสิ้นอายุใบอนุญาตให้มีตัวอักษรกำกับตัวเลขไว้ด้วย

3. การนำไม้สักที่เคยอยู่ในสภาพเป็นสิ่งปลูกสร้างหรือเครื่องใช้มาแล้วกว่า 5 ปี เคลื่อนย้ายภายในเขตจังหวัด และการนำไม้กระยาเลยที่เคยอยู่ในสภาพเป็นสิ่งปลูกสร้างหรือเครื่องใช้มาแล้วกว่า 2 ปี เคลื่อนย้ายออกนอกเขตจังหวัด มิได้อยู่ในบังคับตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ แต่เพื่อมิให้เกิดความยุ่งยากในการควบคุมของพนักงานเจ้าหน้าที่ป่าไม้ และเป็นช่องทางให้มีการทุจริตโดยลักลอบตัดไม้ในป่ามาแปรรูปและตกแต่งให้มีลักษณะคล้ายคลึงกับไม้เรือนเก่า หรือเครื่องใช้ หรือสิ่งของอื่น ๆ แล้วขอให้จังหวัดหรือนายอำเภอออกหนังสือรับรองให้เพื่อไปจำหน่าย ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้เห็นชอบด้วยหลักการของกระทรวงเกษตร จึงได้แจ้งให้เป็นแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

3.1 เมื่อมีผู้ประสงค์จะขอใบรับรองขนย้ายไม้หวงห้ามแปรรูปโดยอ้างว่าเป็นไม้เรือนเก่าออกนอกเขตจังหวัด ให้ยื่นคำขอต่อนายอำเภอท้องที่โดยระบุในคำขอว่ามีไม้เรือนเก่าอยู่ ณ ที่ใด ใ้รื้อจากเรือนเก่าของใคร ณ ที่ใด เมื่อใด ประสงค์จะขนย้ายไปยังที่ใด โดยทางอะไร พร้อมทั้ง

แบบบันทึกหรือบัญชีรายการแสดงชนิด จำนวน ขนาด หรือปริมาตร และหลักฐานการได้มา (หากมี) ไปพร้อมกับคำขอนั้นด้วย

ในกรณีตัวเรือนอาคารยังไม่รื้อถอน ให้ระบุให้ชัดเจนว่าตัวเรือนหรืออาคารนั้น ตั้งอยู่ ณ ที่ใด เพื่อคณะกรรมการจักได้ไปทำการตรวจสอบต่อไป

3.2 เมื่อได้รับคำขอแล้วให้นายอำเภอส่งคำขอให้คณะกรรมการซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัด แต่งตั้งขึ้นเป็นผู้สอบสวนพิจารณาและตรวจสอบข้อเท็จจริง ไม้แปรรูปที่อ้างว่ารื้อจากบ้านเรือนเก่า นั้น เป็นความจริงเพียงใด เดิมตัวเรือนหรืออาคารตั้งอยู่ ณ ที่ใด ตัวเรือนหรืออาคารนั้นได้ปลูกสร้างเมื่อใด ได้รื้อถอนจริงหรือไม่ เมื่อไร ลักษณะของไม้แปรรูปสมควรเชื่อถือได้หรือไม่ เป็นไม้รื้อจากตัวเรือนเก่า หรืออาคารนั้น หรือเป็นไม้นำมาจากที่อื่น โดยตบแต่งให้มีลักษณะคล้ายคลึงกับไม้เรือนเก่าประการใด

หากตัวเรือนอาคารยังไม่รื้อ ก็ให้ตรวจสอบว่ามีตัวเรือนหรืออาคารอยู่จริงหรือไม่ ลักษณะของตัวเรือนหรืออาคารเป็นไปตามปกติวิสัย หรือปลูกสร้างขึ้นพอเป็นพิธีชั่วคราวประการใด ชนิด จำนวน และลักษณะของไม้เสาเท้าที่ตรวจเป็นอย่างไร เมื่อรื้อแล้วให้คณะกรรมการไปตรวจอีกครั้งหนึ่ง โดยปฏิบัติการตรวจตามในวรรคต้น

3.3 ถ้าผลการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการปรากฏว่า เป็นไม้ที่รื้อจากตัวเรือนหรืออาคารเก่าจริง และไม่มีกรณีหรือพฤติการณ์อย่างใดอันควรสงสัยว่าเป็นไม้ได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ว่าด้วยการป่าไม้แล้ว ก็ให้ประทับตราตรวจของพนักงานเจ้าหน้าที่ไว้ทุกท่อนทุกชิ้น และจัดทำบัญชีรายการแสดงชนิด จำนวน ขนาด และปริมาตรไม้ไว้เป็นหลักฐาน แล้วเสนอผลการตรวจต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นถึงผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อพิจารณาออกหนังสือรับรองให้ออกนอกเขตจังหวัดต่อไป

ในกรณีที่เห็นว่าเป็นไม้ได้มาโดยมิชอบ หรือมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าจะได้มาโดยมิชอบด้วยพระราชบัญญัติป่าไม้ ให้จัดการยึดไม้ไว้ดำเนินคดีหรือเรียกตรวจสอบหลักฐานการได้มาตามพระราชบัญญัติป่าไม้ เพื่อพิจารณาจัดการตามความในข้อ 3.2 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาแต่งตั้งข้าราชการแห่งอำเภอท้องที่ของแต่ละอำเภอประกอบด้วยป่าไม้อำเภอ 1 นาย กับข้าราชการอื่นชั้นประจำแผนกหรือเทียบเท่าขึ้นไปอีก 2 นาย ที่เห็นสมควรเพื่อร่วมกันรับผิดชอบดำเนินการสอบสวนและตรวจสอบข้อเท็จจริง

3.4 เพื่อประโยชน์ในการนี้ ขอให้จังหวัดจัดการประกาศแจ้งวัตถุประสงค์และระเบียบของทางราชการดังกล่าวให้ราษฎรในท้องที่ทราบโดยทั่วกัน และเมื่อผู้ยื่นคำขอประสงค์จะขอหนังสือรับรองตามนัยที่กล่าวมาแล้วโปรดส่งกำกับพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องให้รับปฏิบัติโดยมิชักช้า เพื่ออำนวยความสะดวก และรวดเร็วให้แก่ราษฎรผู้สุจริตด้วย